

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

III. De certitudine, & comparatione numeri prædestinatorum, ac
reprobatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

amplius aliquid innuit immediate subiectus, & confitebor nomen eius coram Patre meo, & coram Angelis Dei apud quos de adscriptis, vel non scriptis in vitæ libro nulla fallâ qua decidant tandem, existimatio esse potest. Et si Thomas eo. 3. corp. his verbis, non deleri de libro vitæ ponitur inter præmia iustorum: quod autem iustis reprobis, non est solum in hominum opinione. Eam quippe iusti, etiam viatores naufragiunt iuxta id psal. 111. In memoria æterna erit iustus ab auditione mala non timebit. Nec temporale aliquid, cuiusmodi falsa hominum existimatio est, ad reprobis iustis præmia spectat, sed solum quod est æternum. Scio nonnullos ex illis Sancti Th. verbis non est solum in hominum opinione deducere ipsum secundam hanc interpretationem, vt coniunctam cum tertia iam subiuncta probasse, et si solum improbaui. Est autem tertia interpretatio de libro vitæ iustorum ad tempus solum talium pro quo ius ad vitam æternam habere præcuntur, ac proinde in Dei scientia scripti sunt: à quo tamen peccato subsecuto perseveranter delentur à Deo, præscientiaque absoluta damnationis ipsorum, in libro mortis simpliciter tali se habent: Hanc interpretationem dedisse videntur Basil. Ilat. 4. post med. Anselm. in. 3. Apocal. Hugo Victor. q. 243. & 244. Ricard. in Apocal. p. 2. lib. 1. cap. 9. Ioachim. Abb. in Apocal. 3. vbi Lyra, & Perer. d. 7. §. 2. alique interpretes, & scholastici, in quibus Ruiz, cita. sect. 6. n. 6. §. Prædictam expositionem. Relictanda tamen est quia vitæ liber non nisi de absolute saluandis, & prædestinatis, electisque ex iure absoluto ex perseverante iustitia finali ad gloriam in scriptura memoratur, vt vidimus docentque scholastici Albert. 1. p. quæst. 68. init. sanctus Thomas, q. 7. de verit. a. 4. corp. ante med. & aliis locis citatis, iusti autem illi non perseverant in iustitia ius ad gloriam absolute non habent, sed conditionate solum, quare neque ad gloriam, & vitam absolute ex iure illo possunt scribi, nec vitæ ipsorum præscientia esse, aut liber vitæ absolute talis, vt demum vidit Ruiz, num. 8. §. vt aliorum, quem his concludit solum habent ius (non perseverant iusti) vt in libro vitæ scribentur, si forent perseverant. Accedit quod ab eo libro vitæ conditionate pro eo tempore, quo iusti sunt, si perseverent (et si liber vitæ dici absolute possit) nunquam nulloquamque delentur, delerique vltimus possunt, vt patet: quare ni deleri, pro non scribi ab scriptura accipi eis locis asseratur, iuxta primam expositionem, non autem propria deletionem, & oblationem eius, quod semel à Deo præstitum absolute atque scriptum est. Difficultas expediri minime potest.

QVÆSTIO III.

De certitudine, & comparatione numeri prædestinatorum, ac reproborum.

QVÆSTIO hæc de certitudine, numeri vtrorumque respectu scientiæ, & intellectus diuini solummodo procedit, cum enim certitudo formaliter dicat iudicij, siue in iudicando firmitatem, quæ omnem de opposito formidinem, & contingentiam cum obiectum, tum subiectum excludat: nemoque præter Deum, vel ex eius reuelatione, siue adhuc, nedom aliorum omnium prædestinationis, aut reprobationis certitudinem, firmitatemque obiectum, aut subiectum, nisi temere ac per amentiam habere possit, fit planè vt ad diuinum intellectum, & scientiam de certitudine, & comparatione, numeri reproborum tota quæ-

Christoph. de Ortega de Deo vno, Tomus II.

stio deuolui debeat. Importune hic à Ruiz, d. 53. & Fasolus 2. 4. cum certitudine numeri prædestinatorum de qua in præsentia, certitudinem prædestinationis quoad suos effectus à prædestinatis obtinendos coniungunt, & vnde illorum infallibilitas proveniat, & cum eorum contingentia, & prædestinatorum libertate componatur: id enim quæstionis alterius, & ex aliis principiis dirimendæ profus est: nempe ex principio scientiæ mediæ prædestinationem dirigentis, & constituentis, atque ex intentionali obiectiua dependentia scientiæ illius à libera prædestinati absoluta operatione, & consensu, vt suo loco vidimus supra atque hi auctores docuerant non semel. Potest autem de certitudine numeri vtrorumque vniuersim agi, & specialius de numeri quantitate, & vtriusque numeri comparatione.

CERTAMEN I.

Affirmatiua quæstionis vniuersim sumptæ decisio.

NVmerus in formalem, seu numerantem, vt ternarius, centenarius, & in materialem, seu numeratum refertur, quæ numerantur communiter diuiditur. Et de numero numerato præsentem quæstionem procedere certum vique est: nempe quem, an numerum numerantem aliquem, prædestinati homines (idemque est de Angelis, determinate expleant, an etiam suum aliquem numerum determinate expleant reprobis? cum autem numerus omnis numeratus determinatus, & circumscribitur rerum numeratarum unitatibus adeo rigide constet, vt quauis ex eis addita, vel subtracta numerus idem nequeat consistere, fit ad numeri reproborum, vel prædestinatorum (quicumque ille in alterutris sit) certitudinem ac firmitatem constantiamque requirit, vt nemo ad alterutrum numerum spectans ab illo deficiat, ad alterumque accedat: cuiusvis enim detractione numerus idem consistere nequit: vti cuiusvis etiam additione numerus idem non potest, permanere: v. g. si ternario altera ex tribus unitatibus, quibus constat deficiat binarius plane, non ternarius erit; sin vero altera unitas accedat, non ternio numerus ille erit, sed quaternio. Inde autem fit secundo certitudinem numeri alterius respectu induci infallibilis Dei requirere, vt nemo ad alterum numerum spectans ab eo possit deficere, ad alterumque aliqua impotentia (nempe consequente, & ex suppositione quod semel reprobis, vel prædestinatis sit) saltem accedere nequeat. Certæ huic suppositioni, & evidenti aduersari videtur Catherinus. 1. de prædest. c. vlt. summaria explicatione doctrinæ asserens, quantum est ex vi prædestinationis, præscientia seclata, saluandorum, damnandorumque num. posse angelis, ac proinde inquit Ruiz, ex prædestinatis ad reprobos, atque ex reprobis ad prædestinatos esse posse transitum docet: quare vtrorumque numerum certitudinem firmitatemque absolute non habere, sed tamen si Charierinus prædestinatorum numerum, non satis firmo fundamento nimium decurtauerit, vt de essentia prædestinationis, eiusque causis ostendimus. Quoad numeri tamen firmitatem, & firmitatem citato loco non errauit. Solum enim vult prædestinationem, ac reprobationem antecedentem necessitatem prædestinatis, vt saluentur, reprobisque, vt damnentur, non induci, non autem negat ipsis consequentem necessitatem asseri, ratione cuius scientiam secludit, quæ impotentiam consequentem supponit: vnde male à Ruiz tanquam Catherini doctrina additur, à prædestinatis ad reprobos, & contra transitum esse posse absolute, ac vicissim, quem expresse Catherinus negat; quia ex suppositione, quod prædestinatus quis, vel reprobis semel sit, talis non esse minime potest.

QQQ 2 Dico

2. Dico primò: Numerus non solum formalis, & numerus, sed materialis, & numerus (quicumque, seu quantumque sit) tam prædestinatorum, quam reproborum constans firmus certique Deo tam subiective, quam obiective est, ut nemo ex alterutro numero contentis semel, ab illo detrahi possit, atque ad alterum transire. Est dogmatica Patrum, & Catholicorum omnium Doctorum conclusio contra errorem Auicennæ sub metaphysicæ finem, Aegyptiorum, & Stoicorum relationem à sancto Thoma. quæst. 6. de verit. a. ult. corp. & 1. part. quæst. 23. art. 8. assentientium diuinum de vnoquoque factum, seu prouidentiam, & decretum inclinatum per orationes, sacrificia &c. peccatorum numine in oppositum seclis mutarique posse, quare & ex prædestinato in reprobam transire. Hunc etiam transitum ex libertate prædestinatorum, ac reproborum erroneè etiam docuerunt Massilienses (ut constat ex epistolis ad Augustinum prosperi post med. & Hilarij col. 3.) & Caldeus in Malinum Misere lecl. 23. Probatur conclusio ex verbis Ioan. 10. Bonus pastor proprias oues vocat nominatim &c. ad quæ sic Augustinus. tract. 45. in Ioan. col. ult. quis alius oues proprias vocat nominatim, & educit eas hinc ad vitam æternam, nisi, qui nouit nomina prædestinatorum: unde ait discipulis: gaudete, quia nomina vestra scripta sunt in caelis. Hinc enim eas vocat nominatim. Clarius Ioannes ipse infra. Ego cognosco eas, & sequuntur me, & non rapi. Et eas quisquam de manu mea, &c. Ad quæ etiam August. tract. 48. ante med. quid potest fur, & latro: non perditur, nisi in interitum prædestinatorum. De illis autem ouibus de quibus dicit Apostolus: nouit Dominus, qui sunt eius: & quos præcinit ipse & prædestinavit &c. de ouibus istis, nec lupus rapit, nec latro interficit: securus est de numero eorum. Prosper, 2. de vocat. gent. cap. 29. sub init. Quod Pater Filio dedit, Filius non amittit: nec quisquam potest de manu eius rapere, quod accepit. Firmum fundamentum Dei stat, & mansuri in æternum templi edificatio non vacillat. Hoc vero, & postremo Augustini testimonio aliud tangitur ex 2. ad Timoth. 2. ibi firmum fundamentum Dei stat, habens signaculum hoc cognouit Dominus, qui sunt eius: quod ex littera, & contextu ad rem hanc iterum interpretatur Augustinus de corrept. & gra. cap. 7. & 5. de baptismo contra Donatistas. cap. 27. Numerus ille iustorum, qui secundum propositum vocati sunt de quibus dictum est, nouit Dominus, qui sunt eius ipse est hortus conclusus, fons signatus. Demum numerum prædestinatorum defectum pari imminuique non posse docet Augustinus idem epist. 106. ad Bonifac. col. 9. de corrept. & gra. capit. 13. init. de bono perseuer. capit. 8. circa med. ac iterum prosper. cit. capit. 29. post med. & cap. 33. inter med. & fin. alique Patres & interpretes ad loca recitata atque ac illum Ioan. 14. in domo Patris mei mansiones multe sunt. ad quem Nazian. orat. 331. de Theolog. num. 28.

3. Et quamuis de firmitate ac certitudine, cum subiectiua tum obiectiua numeri reproborum, & intransibilitate eorum ad prædestinatorum numerum expressa, frequens adeo apud scripturam, & Patres conclusio non sit tamen à certitudine numeri prædestinatorum, & eorum, adhuc vnus, ad numerum reproborum intransibilitate euidens adeo consequentia est ut à Catholico Doctore negari nullam possit. Augustinus tamen de prædestinatorum numero, eiusque certitudine definiens verbis illis. Ipse est hortus conclusus, fons signatus, de reproborum etiam numero eiusque certitudine in defectibilitate, ac neminis ab ipso ad alium prædestinatorum transmutabilitate simul definiuit: siquidem hortus seps, & claustra, fontisque signaculum, æque prohibet aliorum de foris in illos ingressum, atque illis in claustrum egressum, & de corrept. & gra. capit. 13. init. non solum ad prædestinatorum numerum mi-

nui posse negat, sed & addi de iis, qui, cum annuntiasset, & locutus esset, multiplicati sunt ipse numerum, reprobis nempe. Prosper etiam de vocat. gent. capit. 33. inter med. & fin. scribens. In ea electione, quidquid hominum in Christo prædestinatum non est, nulla eadem ratione sociabitur. Omnes enim qui in regnum Dei de cuiuslibet temporis rotatione nati sunt, in ipsa, quæ sacula cuncta præstat, electione signati sunt. Et, sicut nullus infidelium in hoc sorte numeratur, ita nullus piorum ab hac sorte detractus est. Idem nos docuit Abraham Luce 16. ratione postrema ob quam diuiti Epaloni Lazarum petenti negauit. Et in his omnibus, ait, inter nos, & vos Chaos magnum firmatum est: ut hi, qui volunt hinc transire ad nos non possint, neque inde hinc transire. Clarius adhuc concilium Valentinianum Leone 4. capit. 3. ad rem præsentem scripta. Ad Deum, ut sanctus Augustinus ait, de omnibus rebus tam fixa sententia, quam eia præstat. Ad hoc siquidem facit Sapientis dictum (procedit de reprobis) parata sunt derisorij iudicia, & malles percutientes stultorum corpora. De hac immobilitate præsentia, & prædestinationis (id est præordinationis) cuiuslibet erga creatura Dei, & quam apud Deum futura iam facta sunt, apud celestium bene intelligitur dictum: eorum, quæ omnia opera, quæ fecit Deus, perseverant in perpetuum.

4. Ratio, quoad obiectum certitudinem numeri vtriusque materialis, & numerati (ex quo etiam numeri vtriusque formalis, & numerati sunt) diuini de vtroque numero iudicii obiectiua, & subiectiua certitudo euidenter inferitur euidens est. Qui multiplicat aliquem ex prædestinatis ex suppositione prædestinatus sit, vel ex reprobis ex suppositione quod sit reprobis prædestinatorum, aut reprobis non esse. Non solum ex necessitate essendi quicquid est, quando est, sed ex diuina voluntatis constantia & immutabilitate, ex qua, etsi eius decreta æternæ & totius simul durationis de se, ac natura sua non essent, sed tempore inciperent durationeque pæne successiva durarent semel habita defecere non possent, sed æternitate à parte post necessario perirent: ne vel ignorantia, vel leuitas animi Deum arguerent. Idcirco deuteronom. 29. Dicitur Deus non esse filius hominis, ut mutetur, vel iuxta. 1. Reg. 15. penitentiam agat. Quare Malach. 3. de se ait. Dominus & non mutor. Hac statuta maiore propositione certa ex fide, atque ex ratione euidenter, certam etiam minorem subiungo. Atqui tam prædestinatos quam reprobi omnes, hi determinati, & singulati non autem hi vel illi disunctim prædestinati, vel reprobi à Deo sunt, nec plures, nec pauciores, vel ipsa demonstramus: ergo necesse est hos in singulati, totque, nec pauciores, neque plures prædestinatos esse, totque in singulati nec plures, nec pauciores reprobatos, aut reprobos esse: ergo aliquem ex eo numero tam prædestinatorum, quam reproborum deficere, atque ex alterutro prædestinatorum numero transire est impossibile. In eo autem hæc numeri numerati, seu materialis, tam prædestinatorum, quam reproborum obiectiua immobilitas, firmitas, ac certitudo, ut nequeat aliquis eorum in sua sorte deficere, atque ad aliam transire, ergo numeri tam prædestinatorum, quam reproborum, & certitudinis, ac materialis obiectiua firmitas, & certitudo, atque euidenter demonstratur: Hinc August. priorum Stoicorumque deliria fundamenta cunctant.

5. Apparentiora vero illa Massiliensium, & Caldeini prædestinati, reprobique libertate: petitiuè milititer disparent. Ea enim Ioan. probant præsentia mediæ, & subinde prædestinationis per eam constantiam, in sui absoluta pro suo signo positione obiectiua intentionalem ab eorum absoluta libertate independentiam pure materialem, nec mortuam, & innotiam, ut supra ostendebamus. Inde autem non

fit, ut ex suppositione, quod quis semel prædestinatus vel reprobatus sit, pro sua libertate possit ab alterutra sorte resilire, atque ad alteram migrare, ad quam nunquam potestas libertatis sue se extendit; sicut nec ex suppositione consensus sua libertate absolute positi, si iam omittat, vel dissentium admittat; utraque enim potestas ad contradiçtoria coniungenda, quare, & chymica potestas foret. Quo circa, est illa Apocalypsi. 3. *Ecce quod habes, ne alius accipiat coronam tuam.* & 2. Petri. 2. *Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis crasse nec germano à nobis supra, & sepe dato sensu intelligantur certitudinem prædestinationis quo ad effectus suos, & operum bonorum, & gloriæ ut eumque impugnaret, non autem quoad numeri prædestinatorum certitudinem, quam in præsentem defendimus, & demonstravimus. Scibi autem Deus decreta mutare, ac de semet à se conceptis penitentiam agere insinuari ab scriptura videtur, ut Ierem. 18. Ionæ. 3. Isaie. 38. non de eodem omnino obiecto, in re, tempore, circumstantiis, & modo absolute à Deo habitis decretis intelligenda sunt; quare neque ex defectu constantiæ, & æternitatis, qua necessario Dei decreta simul, semelque durant evidens conclusionis nostræ ratio eis testimoniis mutare.*

6. Aliunde vero ex proximis Apocalypsis verbis, *tene quod habes, ne alius accipiat coronam tuam.* Ratio nostra videtur posse impugnari, quo ad numerum numeratum, & materialem. Etsi enim numerus numerans, verbi gratia, centenarius, vel millenarius, prædestinatorum certus, firmusque, cum obiective tum subiective Deo sit, est prædestinati cum explentes in particulari certi ex eius numeri constitutione divina non sunt, alioqui, quo pacto in locum viuis alius ingredi posset, ut eis verbis insinuat, ergo numerus ille numerans centenarius determinatus, nec maior nec minor saluandorum prædestinandorum decretis à Deo omni prolixus certitudine, ac firmitate est, ij vero quibus in particulari explendus est, sub disunctione solum, hi nihilum vel illi: quare ea ex parte minor probationis nostræ mutat. Placet cogitatio, & intelligentia eius testimonij nostro Ruiz de Montoia, sectione quarta, quam etiam confirmat primo. Quia Sapientis Architecti peritia est prius mansiones vel ædificia tot virbis disponere, quam hos vel illos incolas destinare. Secundo ex Gregorio. vigesimoquinto moral. capite decimo ad id Iobi. 34. *conteret multos, & innumerabiles, & stare faciet alios pro eis ita scribente. Quo electorum numerus certus, ac definitus ostenditur: numerans quidem non numeratus, ut patet, Consonat Augustinus de corrept. & gra. capite decimo tertio sub init. ad illa Baptiste Matthei tertio, *Facite dignum fructum penitentiarum, & nolite dicere apud vosmet ipsos, habemus patrem Abraham: potens est enim Deus de lapidibus istis suscitare filios Abraham.* Sic scribens. *Vi non desit numerus, qui promissus est Abraham.* Ac statim verbis Apocalypsis recitatis confirmans ait. *Si enim alius non est accepturus, nisi iste prædiderit, corius est numerus: ita etiam ex eo loco inferre dicuntur Primasius, Beda, Rupert, Haymo, Lyra, & alij. Singularem hanc cogitationem, & interpretationem ita reici, disputatione 2. quæstione tertia. cert. secundo, numero septimo, ut vltioris impugnatione opus non habeant. Exemplum Architecti nil probat: multo enim peritior esset, si habitatorum virbis qualitatibus conditionibus, numeribusque singulariterque præcognoscit pro eis unicuique & singulis eorum domus, & mansiones accommodatissimas ædificaret. Ea vero præscientia, & peritia ultra creatam architecturam est, ac diuine in celestis Hierusalem structura referata: præterea ad rem præsentem tractum valde exemplum est, & aptatum impossibile.**

Christoph. de Orig. de Deo Pro, Tomus II.

cum gloriæ mansio actus vitalis visionis fruitionis que Dei sit, unicuique ita proprius, & essentia sua affixus, ut alterius esse repugnet, ut citato loco dicebamus. Partes ex anteriore præfinitione numeri numerantis prædestinatorum saluandorumque substitutione aliorum pro decedentibus ab eo numero, in quo antea fuerint, numerum numerantem seruati minime docent, numerum numerantem seruati minime docent, sed ex gratuita misericordia aliquorum præ aliis qui æque prædestinati eligique subinde ad gloriam possent. Quod si præfatio aduerso sensu Iobi, & Gregorij testimonia intelligantur tot erunt prædestinati, quot reprobi contra ipsum Ruiz, & veritatem: quia granum salis, quo absurditatem hanc temperare, voluit ipse numero septimo; & id autem iadiget eam in bonum saporem possit condire.

CERTAMEN II.

De numeri vtriusque quantitate, & comparatione.

1. Vem quantumque numerum determinatum explant siue prædestinati, seu reprobi & sola Dei (cui exploratissimus vterque numerus est) reuelatione: quæ nullatenus extat, posset nobis innotescere, ac citra temeritatem dehisce: quare circa vtriusque numeri quantitatem id solum disputari corda te à nobis generatim potest, magnitudinis siue prædestinatorum, siue reproborum numerus, an alterutrum numerus sit exiguus: potest autem vtriusque numerus tam ex Angelis, quam ex hominibus vel coniunctim sumptis, vel seorsum, & separatim acceptis compositus considerari, siue de numero prædestinatorum, siue de reproborum numero agatur: sub qua etiam diuersitate acceptionum numeri prædestinatorum, ac reproborum disputandum etiam est, cum de vtriusque numeri, quoad magnitudinem, & quantitatem, comparatione agamus, ut debita claritate & disputatio, & decisio procedant. Et vtrumque numerum, ex Angelis, & hominibus tam prædestinatis, quam reprobis constitutum magnum esse, & valde magnum prima nota, ac certa conclusio sit. Probatur facile, quia vterque numerus ex Angelis solis, & ex puris hominibus seu prædestinatis, seu reprobis constitutus magnus est: ergo vterque numerus ex vtriusque compositus valde magnus erit: siquidem numerus ex duobus magnis numeris constitutus nequit non magnus valde numerus esse: antecedens certum est, ut conclusione secunda, & tertia patebit.

2. Dico secundo numerus vterque seu prædestinatorum, seu reproborum Angelorum seorsum ab hominibus sumptorum magnus numerus, & valde etiam magnus absolute est. Quoad numerum reproborum Angelorum, siue Daemonum probatur. Quia numerus, & multitudo Angelorum omnium à Deo creatorum innumerabilis, ac pene infinita est: atqui tertia eorum pars reproborum Angelorum, seu demonum est, ut constat ex Apocal. 12. numero quarto ubi draconis cauda tertiam partem stellarum caeli traxisse dicitur, & numero nono draconem de quo loquitur explicat. Et proiectus est draco ille magnus, serpens antiquus, qui vocatur diabolus, & Satan, qui seducti vniuersum orbem, & proiectus est in terram, & Angeli eius (quos Iohannem nomine vocatur) cum illo missi sunt: ergo reproborum Angelorum numerus magnus valde est: innumeratus siquidem multitudinis pars tertia ma-

QQ. 2. goz

gna valde multitudo, & numerus est. Quod autem omnium Angelorum multitudo innumera, ac pene infinita sit. Constat primo, quia infima, & minimi numeri hierarchia Angelorum multitudo totam hominum præteritorum, futurorumque multitudinem duplo ut minimum superat cum horum singulis singuli Angeli sint deputati custodes ex iis qui in bono persistunt: cum autem infima hierarchia Angelis minus perfecti, & sapientes natura sua sint, ac de se proinde seductioni, & vitio aptiores: dimidiam reproborum partem ex Angelis hisse fuisse prædanti, vero similitudo, & conaturaliori ratione censendum est: cum autem pro hierarchiarum superioritate valde eorum numerum augeat, ut communiter Theologi censent, quantus Angelorum creatorum ad totas novem hierarchias spectantium numerus erit? Hinc quam maxima reliquorum Angelorum prædestinationum multitudo demonstratur; cum ex eo textu sit multitudo reproborum duplo maior. Secundo quia bonorum, seu prædestinationum Angelorum numerus præ sui multitudine innumerabilis ab scriptura asseritur Iob. 25. *Numquid est numerus militum eius? Daniel septimo 10. Militia millium ministrabant ei, & decies millies centena millium assistebant ei, & Apocalypsis quinto numerus Angelorum Dei throno assistentium millia millium esse dicitur.* Quo loquendi modo rerum innumerabilis multitudo significatur.

3. Dico tertio: prædestinationum reproborumque hominum numerus valde etiam magnus est, de prædestinationis constat. Primo ex Genesi. vigesima secunda ubi Deus ad Abraham, *Multiplicabo semen tuum sicut stellas cæli, & velut arenam, quæ est in litore maris, & Ierem. trigesimo tertio. Sicut dinumerari non possunt stellas cæli, & metiri arenam maris, sic multiplicabo semen David servi mei.* Quæ de spiritali filiorum virtutis propagatione, qui ex lapidibus, aiebat Baptista nuper suscitari ipsis à Deo possunt intelligenda præcipue, & intellecta à Patribus sunt: scilicet de prædestinatis atque ex fide viuis, sicut Abraham saluandis. Apocal. 7. *Vidi turbam magnam, quam denumerare nemo poterat ex omnibus gentibus stantes ante thronum.* Psalm. 138. *Dinumerabo eos, & super arenam multiplicabuntur & Mattheo octavo. Multi ab Oriente, & Occidente surgent, & recumbent cum Abraham, Isaac, & Iacob in regno cælorum.* Probat ratione, quia Christum pro omnium salute incarnatum torque durissima, & ignominiosissima crucem etiam, & mortem perpassum, pauculos solum homines saluari, reliquis innumeris perditis dedecere. Secundo quia ex prædestinatis hominibus, reparandus sit, & numerus, & sedes, ad quas lapsi Angeli ibant, directique per Dei sufficientem gratiam fuerunt, etsi non peruenirent: ac proinde tot saltem homines prædestinati sunt, quot sunt Angeli reprobi, iuxta intelligentiam communem: quare cum tanta sit creatorum à Deo Angelorum multitudo, quantam proxime diximus, eiusque tertia pars perierit: quam maximus prædestinationum hominum numerus evincitur: sed me quidem iudice non totus reproborum Angelorum numerus erit ex prædestinatis ad calculum implendus; sed quousque horum numerus pro cuiusque meritis peringat, qui tamen magnus numerus erit. Quod autem reproborum hominum magnus valde numerus, & innumerus sit, facilius adhuc probatur. De eis enim vel maxime proloquium verum habet. *Statuorum infinitus est numerus, & Psalm. 39. de eis dicitur: Multiplicati sunt super numerum.* Huc etiam faciunt omnia, quæ de comparatione numeri prædestinationum reproborumque hominum dicemus cert.

4. Dico quarto: comparatione facta collectionis omnium prædestinationum, & reproborum om-

nium, tam ex Angelis, quam ex hominibus comparatione maiore longe prædestinationum, quam reproborum numerus est. Probat facile ex dictis. Quidquid enim sit de numero prædestinationum, ac reproborum ad purum ex hominibus constati comparatione quoad magnitudinem vel puritatem cum omnium Angelorum numerus omnium hominum numero immensum patet, nec solum ter excedat, ac sola terra illorum pars reprobis constet, & si unus solum vel alter homo prædestinatus Angelis, duplo quam demonis, sit reprobi Angeli pluribus collectionem prædestinationum ex Angelis, & hominibus constata collectioni reproborum ex vtriusque naturæ numeri magnitudine, & quantitate excedere evidentiū est. Accedit numerum prædestinationum Angelorum infima hierarchia ex qua sola custodes deputantur, & singulis singuli custodes deputantur; namque omnium prædestinationum, reproborumque hominum coniunctim sumptorum ut minimum æquatur cum tamen absolute loquendo plures ex omnibus reprobi, quam prædestinati citra controversiam sint; quod valde prædestinationum Angelorum numerum augeat: quare, & numerum prædestinationum ex ipsis, & hominibus collecti. Porro hæc conclusionis probatione numerum Angelorum prædestinationum numero reproborum æquonum ita esse maiorem; ut huic duplo excedat manifestum est: quare neque id conclusione & probatione separatim additis opus habet.

CERTAMEN III

De comparatione numeri prædestinationum ac reproborum ad purum ex hominibus coacti.

RES hæc nisi multiplicitate collectionis hominum omnium diversitate præmissis clarescat, & probabilitatis fundamentum aliquo negotio deficiat, & probabilis collectio ex omnibus hominibus tam fidelibus tam legis naturæ, scriptæ, & gentis, quam infidelibus esse, consideratque ad rem præsentem potest, & hominibus quidem tam infidelibus ante rationis usum, quam adultis obnoxius. In qua acceptione dicendum est numerum reproborum, numero prædestinationum longe ac longissime esse maiorem. Est conclusio omnium Doctoribus Catholicis certa. Probat: quia innumerabilior, infidelium, quousque triplicis illius legis tempore, quam fidelium turba est: & infideles omnes, tam adulti, quam parvuli obnoxios ad reprobos spectant. Adde collectionem ex adultis infidelibus facta (parvulis ætatemque seculi) & infidelibus facta (parvulis ætatemque seculi) adde rationem pro additamento secundo ex sancto Thoma producendam. Ampliorem etiam esse numerum reproborum. Probat primo ratione similitudinis. Quia infideles adulti plures multo fidelibus sunt, ac reprobi omnes: cum tamen non omnes adulti fideles sint prædestinati. Adde etiam iuxta collectionem hanc, ex fidelibus & infidelibus factam numerum infidelium reproborum adultorum æquonum esse numero fidelium prædestinationum ex parvulis, & adultis omnibus constante. Ratio est quia illorum numerus infidelium, fidelibus cunctis parvulis, & adultis prævalet: ac insuper et infidelium parvulis, quos addimus, multi valde infidelium scripti, & lege gratiæ sine circumfessionibus etiam scripti, ac lege.

ac sine baptismo decessere, ac decedere. Pro his tribus conclusionibus facit ratio. Sancti Thomæ prima parte, quæstione vigesima tertia, articulo septimo, petit ex indignitate nature humanæ, quam lapsum iam in Adamo immo, & in se ipsa (Dei-para excepta) in cuiusque prædestinatione, ac reprobatione Deus supponit: etsi enim Dei bonitas meritis etiam Christi sollicita ad plures prædestinationem quam reprobationem: immo ad omnes etiam homines, & ex genio, ut sic dicam, suo, & ex tantorum meritorum sufficientissimo motu extendere posset: cum tamen utrumque adhuc, ipsum ad aliquem, nedum ad plures, ex hominibus prædestinandos minime cogant. omnium hominum dignitas, ut non prædestinentur, sed reprobentur addit, ac diuina menti anterior natura ad electionem alterutram oberrat, bonitati suæ, & Christi meritis non parum dedit, cum tantam massam corruptam, sibi que infensam partem prædestinasset, reprobata massæ eiusdem parte longe minorem.

2. Et quidem Dei bonitas ad beneficia maior propensio re integra, ut sic loquar, & de se se solum considerati credenda est, non autem posito ex parte nostri peccato: tunc enim non minus ex iustitia sua ad supplicia, quam de se ad veniam inclinat in negotio vero reprobationis voluit de facto ex reprobatorum numero maiore voluit apertius nobis innotescere, ac simul summam prædestinatis erga ipsos amorem benignitatem, ac beneficentiam suam, cum non solum nullo merito bono, sed merito à Deo malo, ob quod reprobato cunctis debita erat, & erga adeo plures ex eis exercita à Deo fuit se à Deo videant prædestinatos, ac subinde, & æternum, & ædientius ipsi gratias habent, laudisque insonent, ac rependant quod enim frequentius, & ut plurimum euenit ex naturæ debito fieri reputatur: Ita, ideoque à Deo factum Isaias docet capite 24. atque subiuncto exemplo simul confirmat scribens. *Quomodo si paucæ oliuæ, quæ remanserunt* (reliquis perditis) *Excitantur ex olea, & racem, cum fuerit finita vindemia hi leuabunt vocem suam, atque laudabunt, &c. Propter hoc in doctrinis glorificate Dominum: Eandem rationem illis ad Roman. 9. Quod si Deus vult ostendere iram, &c. Commentariis suis Beda, Ambrosiaster, Anselmus, & alij contineri voluit. Sanctus Augustinus item quæstione 23. in Exodo epist. 106. columna 8. de prædestinatione Sanctorum, capite 8. sed elegantius, pressiusque 21. de ciuitate capite 12. circa finem, in qua (pœna damnationis) multo plures, quam in illa (gratia, & misericordia efficacis Redemptionis) sunt: ut sic ostendatur, quid omnibus deberetur, & epistola 157. ad Optatum versus med. hanc etiam rationem adiungit. *Atque, ut hinc quoque intelligant, qui ex ipsa damnatione redimuntur, hoc fuisse debitum misse illi vniuersa, quod tam magna parti eius redditum cernerent: stat pro conclusionibus hinc, maxime pro prima, & præcipua, cui alias adiunximus illud Elia 4. Hoc seculum fecit Altissimus propter multos, futurum autem propter paucos, subinferius: Dabit tibi terram multam, unde fiat fœdus: paruum autem puluerem, unde aurum sit: sic & alius præsentis seculi. Multi quidem creati sunt: pauci vero saluabuntur. Est autem liber hic summæ infra Canonicos auctoritatis. Denique Apocalyp. 10. prædestinatorum saluandorumque, seu vitæ liber vnus esse dicitur, reliquorum multi, quasi reprobos præ eorum multitudine libri plures non capiant.**

3. Dico secundum habitam solum ratione prædestinatorum reprobatorumque hominum fidelium, tam ante quam post rationis vsum obcuntium in Ecclesia Dei legis naturalis antiquæ, vel Christianæ prædestinatorum, quam reprobatorum est numerus maior: ita noster Lorinus ad id Psalmi 138. versu 14. *Diminuerabo eos, &c. Soarez 3. de prædestinatione capite tertio, Ruiz de Montoya supra sectione prima, numero quinto, valde in eam in-*

clinat quibus adde Doctores iam citandos pro sententia affirmante maiorem numerum adulterorum fidelium prædestinatorum, quam reprobatorum, cum tamen ei numero ingens copia infantium per Baptismum, circumcissionemve Ecclesiæ Fidelium adscriptorum, atque originali è luto ante vsum rationis obcuntium, & prædestinatorum qui numerus amplior valde, quam prædestinatorum fidelium adulterorum plane est: inde probatur conclusio: quia, etsi reprobatorum fidelium numerus maior, quam adulterorum etiam fidelium prædestinatorum sit, paruulorum horum prædestinatorum accessu, quorum tantam esse copiam quotidie videmus, excessus ille adulterorum fidelium reprobatorum, non solum æquatur, sed exceditur. Secundo: quia nihil in scriptura, aut Patribus est pro maiori reprobatorum, quam prædestinatorum numero quod non sit, vel de collectione omnium hominum tam fidelium, quam infidelium, ut constat ex datis locis pro conclusione prima, vel de collectione fidelium adulterorum solum, ut constabit ex locis pro tertia nostra conclusione producendis: quare pro indulgentiore Dei misericordia, & prouidentia incertum fidelium suorum beneficentior stare iudicium nostrum debet: ut plures ex eis prædestinasse, quam reprobasse censeamus.

4. Dico tertio: ex fidelium omnium collectione plures reprobati sunt, quam prædestinati: conclusioni huic expresse aduersantur, & contradicunt Syluester tractatu secundo in Euangelio septuagesimo, & prima parte consistorij quæstione 23. articulo 8. ad 2. Carthagena discursu 10. de prædestinatione dubio penultimo aduersariique etiam referuntur Franciscus à Christo. in 1. d. 40. & 41. quæstione quinta de reprobatione, sed tamen de Ecclesiæ fideliumque omnium ceru loquitur paruulis baptisatis non exclusis. Soarez etiam refertur vbi proximè, qui tamen non solum baptisatos paruulos non excludit, sed expresse includit: quare uterque pro secunda nostra conclusione stat, quin tertiæ huic vltimate aduersetur. Hanc vero tertiam conclusionem tradunt expresse in caput 20. & 26. Matthæi ad verba illa: *Pauci vero electi*. Caetan. in capite vigesimoquinto, Matthæi ad parabolam de Virginitibus, vbi & Lyranus, Arboreus 4. Theophilus, capite 20. Maldonatus ad versum 14. Matthæi 22. Molina prima parte, quæstione 23. articulo septimo, conclusione septima. Ruiz citata d. 54. sectione prima, numero decimosexto, conclusione 2. 3. 4. 5. Scio nostros Valquez d. 101. capite quarto, & Esolum supra numerum septimum, rem hanc iudicio nostro indecisibilem, ac Dei iudicio referendam censere: sed tamen Deus satis iudicium suum pro nostra conclusione aperuit, eamque plus libito nostro euentus ipse rerum, & naturalis ratio confirmavit. Primum probat ex Veteri Testamento, in quo figurate traditur frequentissime, ut videre licet in Ruiz nostro locis citatis. Pauca subdo à Novo Testamento in hanc sententiam explicata. Primum sit ex arca Noë: in qua (1. Petri capite tertio) *Pauci, id est oïes anime salus facta sunt per aquam*: pergit. *Quod & vos nunc similis forma saluos facit Baptisma: non carnis depositio fordidum, sed bonæ conscientie interrogatio in Deum.* Quæ Sanctus Augustinus 5. de Baptismo contra Donatist. capite 18. His interpretatur. *Quia propter, sicut apparet, homines in unitate Catholica Baptizati, qui saculo sola verbis, non factis, renuntiant, quomodo pertinent ad huius arce mysterium, in quibus non est conscientia bonæ interrogatio: Hæc vero respectu adulterorum fidelium locum tantummodo habent. Horum etiam typus erant sexcenta illa peditum millia Exodi 12. Egypto egressorum ex quibus duo solum Chaleb, & Iosue terram promissam, ad quam omnes ibant, sunt ingressi numerorum 14. De quo Paul. 1. Corinth. 10. *Non in pluribus eorum* (tamen eandem potu ciboque spiritali,*

indebitum esse: immo, & debitum obiectum candendi illa post abolitum originale ex tempore quod antecessit, ac in eis fuit, in ipsis etiam iustificatis persistere. Probatum secundo ratione, quæ tamen etiam à Sancto Thoma ibidem fuit, ac pro conclusione prima non minori robore certat: quia natura corrupta hominum omnium, etiam iustificatorum in malum propensior valde est, aliundeque sensibilibus viuidioribus longe cognitionibus ad ea secunda sollicitatur, ac præuenitur quam sint à sensibilibus, turpibus adducens, atque ad honesta inducens abstractiue pro statu viæ cognitiones, nimirum à sensibilibus necessario emendatæ, ac subinde motionis sequeioris: quare gratia, etiam vberè ex meritis Christi à sensibilibus illicitis ad spiritualia, & honesta fideles etiam homines sudoris laborique ingentis ubique gentium, & legum negotium fuit: de populi Hebraici feceribus Oseæ. capite quarto aiebat. *Sanguis sanguinem testis*: & David. *Non est, qui faciat bonum, non est usque ad ætatem*. Nec aliter de Christiani populi moribus sentit Patres, atque oculi etiam (proh dolor!) nostri patiuntur. At, inquit, ita sane est: in sensibilibus hominum, Christianorum etiam vitæ plerumque transigitur, vt de viciis Pelago emergentibus dici illud Poëta debeat. *Apparent varinantes in gurgite vasto*: sique illud Seneca proloquium etiam de Christianis verum. *Argumentum pessimi turba est*: Sed tamen cum in Christiana Ecclesia præsto adeo facilique sacramentalis penitentia adit, qua instantis sibi mortis temporalis (& æternæ, si respiciant) consilij peccatores fideles iustificentur, atque in Dei gratia & amicitia decedant, plebsque eorum, quantumvis inueteratos peccatores malorum dicunt vitam in iustitia claudere credendum pie à nobis est. Ceterum quot ex Christianis Fidelibus mortis suæ postremi periculi immemores, ac proflus ignari, naufragis, incendiis subitis erumpentibus ex montibus flammis, atque ad millaria plura cineribus terræ hiatibus provincialibus, ædificiorum, vrbiumque ruinis extemporaneis, quas terremotus, & aëris tempestates frequenter efficiunt: quot etiam ex inimicorum insidiis, hostium, inuasionibus repentinis, belliarum inuasionum insulsi-bus, graffatorum incurfibus, aëris, aut morborum contagij celeritibus, atque preliis etiam absque Sacramentorum beneficio, & memoria decedunt?

8. De Fidelibus autem, qui vitio plerumque (vt aduersarij fatentur, & vident,) enutriti cum Sacramentis moriuntur: quot precor ex eis mortem, & periculum: subinde æternæ damnationis sibi instare credunt: nihil scilicet omittente, omniaque mouente Diabolo, qui ad eorum peragendum interitum modicum tempus superesse oprime nouit, vt ab ea cogitatione ipsorum animos diuertat atque vitæ diuturnitatem, vltioremque penitentia locum ipsis adfuturum suadeat: iuuantibus amicis sæculi huius, atque in veterato periclitantium inueterato præsentis vitæ amore, contra quem non sine dolore ingente instare sibi charissimæ vitæ finem credere possunt, & nolunt: sed credant tandem, quot quantisque sceleribus inueteratos à vera penitentia diuertunt? Dolores, dispositionis temporalium, & eorum quæ charissimis filiis, &c. postea cument providendorum, anxia etiam ac vehemens cura: immo quot, quantaque eos tunc in desperationem agant diuinæ Misericordiae, quam tot tantisque sceleribus vltra condignitatem demerant, & à se abactam recognoscunt? Equæ demum veræ penitentia finalis illorum prudens, & cordata æstimatio esse nobis potest vt plebsque ex illis contingere credamus, qui tunc solum, & fere primum vitia destrunt, cum à vitiis deservunt: id quod rectè ad rem hanc ponderant sanctus Augustinus de vera, & falsa penitentia capite decimo septimo, Homilia 42, post medium ex

libro Homiliarum 30. Cæsar. Arelatenf. tomo secund. Biblioth. homil. 43, & 44. decretum canonicum de penitentia distinctione septima alias causa 33. questione tertia, Cyprianus libro quarto, epistola secunda ad Anonianum post medium Isidorus 2. sententiar. de summo bono, Hugo Victor. 2. de Sacrament. parte 14. capite quinto circa medium. Laurentius Iustinianus de contemptu mundi sub mundi fine. Deinde: cum vera penitenti, nisi ex gratia Dei specialissima, & efficaci haberi ab homine nequeat, Dei inquam, quem tota, vel fere tota vitæ suæ tales isti fideles insensibilium inimicum tanto merito habuerunt, nescio qua probabilitate eorum cuiusque gratia suæ dono tunc adfuturus iudicetur: tametsi suæ bonitatis, & clementiæ ostensionem, ac misericordiæ exemplum vni vel alteri ipsorum tunc donet. Hanc etiam rationem pro nostra conclusione expendunt Cyprianus, & Laurentius Iustinianus vbi proximè, Sanctus Augustinus sermone 10. de Sanctis prope med.

9. Inquirunt tamen aduersarij, ita de antea factis temporibus fuerit: ita vero postremis sæculis fore remeud iudicabimus: siquidem quid in illis futurum sit ignoramus. Contra vero: quia in iis quæ ex naturæ corruptæ vitiofa inclinatione, viuidiorique, & efficacior sensibilibus, quam spiritualium motione (quæ totis, ac proinde postremis vitæ huius, & mundi sæculis persistant facta hucque experimur non aliter postea facienda non solum probabiliter possumus, sed prudenter debemus indicare: vide quæso bella, & seditiones toto orbe sub mundi finem futuras à Christo Domino prædictas, & cum ex Iacobi 4. ca. *Ex concupiscentiis nostris, quæ militiam in membris nostris, nasci solummodo credas: concupiscentiarum humanarum vt homines in peccata impellant vires quo loco, & gradu futuræ sæculis posterioribus sint facile dignoscere: vide breuiandos dies postremos ne electi si fieri potest, à salute decedant: vt scias quantum futurum sit postremo sæculo robur. Ac tandem si sæculis Passionis Christi proximioribus, & illo ipso, quo sanguis Christi recens pro hominibus effusus, ac feruens Dei misericordias, & gratis hominibus exhalabat, & fidelium cor vnum, & anima vna proinde fuit, ita ex Christianis, & fidelibus plures vixerunt obieruntque, vt non tenuis: vnde frangi melioris distantioribus, immo distantissimis à Christi Passione sæculis futuros fideles non dicam indicas, sed suspicaris. Rem hanc concludat Hieronymus morti vicinus, qui (teste Eusebio epistola ad Damasum tom. 2. operum Hieronymi) aiebat: vix vnum ex centum millibus perditæ vitæ hominum, verè in mortis articulo penitere. Nolo autem concludere verbis Chrysostomi homil. 40. ad popul. Antiochi. versus med. & 34. ad Hebr. col. 2. & 3. & homil. 3. in aqua: quia sententia dolorem, & horrorem calamitas etiam ferre non potest.*

10. Rogas denique curiosus: vter sextus, virorum, an mulierum num. prædestinatorum alteri præualeat? Alexander 2. parte, quæst. 95. vers. finem. Scotus in 2. d. 20. quæst. 2. fin. vbi Gabriel articulo 3. dub. 1. quæstionem definire noluere. Marfilij ibi q. 13. dub. 4. & S. Thomas quodlib. 3. q. 11. art. 25. consent vtriusque sexus numerum prædestinatorum æqualem: quia iidem prædestinati sunt, qui in statu innocentie prædestinantur, si perdurasset: in eo vero statu par prædestinatorum numerus in vtroque sexu esset, quia par in eo virorum, ac mulierum foret numerus, & omnes in eo statu prædestinantur: sed discursus hic Marfilij plura non satis explorata, & forè falsa supponit. Primum eosdem nunc in statu naturæ corruptæ prædestinatos esse, qui in statu innocentie prædestinantur, quod probatione multa opus habet, & nescio an habere possit sufficientem. Secundum non esse nunc prædestinatos plures, quam tunc forent. Tertium æqualem tunc fore numerum virorum, ac mulierum, quæ somnio similis diuina est: cum tunc etiam prolificum semen iuxtaque dispositum pro occasionum, & temporum, & hominum diuersitate esset futurum, alioqui vel omnes mares, vel omnes feminae procrearentur: quod

quod & æqualitati numeri utriusque sexus assertæ, & hominum obesse propagationi: unde item norunt totidem, non dico eodem quos in illo statu, prædestinatos in natura lapsa esse non plures, oppositum enim fortasse probabilius est sed de his omnibus fusiori calamo, maiorique fundamento disputare, nendum definire oportebit de statu innocentie disputantes.

11. Ruiz noster citata d. sectione 6, plures prædestinatos mulierum, quam virosum sexui. Primo quia multo plures mulieres, quam homines sunt, multoque pauciores hominibus absque Sacramentis bellorixis, itineribus, fluminibus, præruptis, latronum incurfibus, naufragiisque repente, & inopinato decedunt: cum autem dociliores, faciliores, gentio, & corde molliores sint, atque ad pietatem procliviores, & timidiore, & metu gehennæ, quam ex fide credunt, & iuvantem adhortationibus plerumque ad veram penitentiam sacramentalem flecti credendum prudenter est: potius quam de viris perditis, qui mortis instantis concilij, & Sacramentorum participes decedunt. Accedit

feminas ut plurimum ex ignorantia, & fragilitate maiore, quam viros peccare, quare & veniabilior, quam homines atque peccantes delinquant: Denique, cum femine in omnia pietatis opera, orationem, religiosum cultum, elemosynam, conciones, Sacramentorum penitentia, & Eucharistia usum frequentem, ieiunia, &c. sint propensiores, & minus hominibus peccant, & frequentius à peccato resipiscunt: cumque parentum, maritorum, & consanguineorum consilio, & pædagogia obedientiores sint, multo paucioribus peccandi occasionibus sunt expositæ, & frequentius illis pietatis operibus, quæ ex Dei gratia male etiam vite interfuerunt, congruum bonitati Dei motuum exhibent, ut ea ad penitentiam veram finalem adducant: maxime durorum plerumque maritorum continuum; ut se dicam, martyrium perpeffæ. Hæc fere Ruiz cui ego consentio: id tamen cum eodem auctore viris vix naturæ perfectioris lubens dabo: plures ex illis ad aliorum virtutis & perfectionis gloriæque gradum, quam ex mulieribus esse à Deo prædestinatos.

